

РЕШЕНИЕ

№ 5560

гр. София, 04.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в публично заседание на 21.09.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стефан Станчев

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **3287** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

С решение № 3968 от 29.03.2021 г., постановено по адм. дело 11045/2020 г. касационен състав на ВАС/VI отделение е обезсилил решението на АССГ, постановено според отменителния състав при съществени процесуални нарушения и върнал делото за ново разглеждане от друг състав на низовия съд. Като СПН касационната инстанция сочи неправилно конституиране/неконституиране на заинтересовани страни – наследници на И. К.. Съобразявайки указанията на ВАС съдът с разпореждане от 10 април 2021 г. е конституирал наследниците на починалия И. Й. К., б.ж. А. като заинтересовани страни в процеса.

Производството е по реда на чл.405а, ал.7 от Кодекса на труда /КТ/ във вр. с чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/. Образувано е по жалба на [фирма], със седалище и адрес на управление в [населено място] против Постановление за обявяване съществуването на трудово правоотношение между дружеството и И. Й. К., издадено на 18.08.2017 г. от главен инспектор в Дирекция „Инспекция по труда“ /Д „ИТ“/ [населено място].

С жалбата се твърди, че дружеството не е работодател на И. К., а последния не е предоставил възмездно работна сила в негова полза. Оспорва обявяването на съществуващо трудово правоотношение .

Ответникът чрез процесуалния си представител оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованите страни С. Д. К. и Й. Ив. К., наследници на починалия, чрез пълномощник оспорват жалбата, с искане да бъде потвърдено издаденото постановление на главен инспектор в Дирекция „Инспекция по труда“ за обявяване съществуването на трудово правоотношение между [фирма] и И. Й. К.. Претендира присъждане на адв. възнаграждение.

По допустимостта на жалбата не се възразява, ВАС в две отменителни решения не е намерил основания, жалбата да е недопустима.

При разглеждане на делото, съдът в този състав даде възможност на страните да ангажират и доказателства в подкрепа на твърденията си.

Доказателствените искания са идентични с тези, които са уважавани от предходни състави на АССГ, касателно проведени разпити на свидетели. В това производство страните поискаха преразпит на същите свидетели, пза което съдът се произнесе позитивно. В с.з. от 21.09.2021 г. страните се отказаха от разпит на допуснати свидетели, с искане да се ценят показанията им пред предходните съдебни състави на АССГ, както и в административното производство, като относими доказателства, обективирани в протоколи от проведени съдебни заседания.

Съдът приема за установено като фактически обстоятелства следното.

На 11.05.2017 г. станала злополука с И. Й. К. от [населено място] на строителен обект - "седеметажна жилищна сграда с подземни гаражи в УПИ I за „ЖС,Оо и траф“, находящ се в [населено място], м. „НПЗ-С.“, [улица], кв.10а, изпълняван от [фирма] в качеството му на „строител“.

Същият ден е съставен констативен протокол от служител в Сектор „Противодействие на икономическата престъпност“ при ОЗ РУ – СДВР, за резултатите от извършената проверка на обекта. Посочено е, че са представени: разрешение за строеж, договор за строително-монтажни дейности от 11.05.2017 г. между [фирма] и [фирма] и книга за първоначален инструктаж на [фирма], започната на 16.12.2015 г., в която не били посочени датите на инструктаж, включително за лицето И. К.. Препис от протокола е връчен на П. А., представител на главния изпълнител на строителния обект.

Представена е справка от регистъра на уведомленията за трудови договори, с която се установява наличие на безсрочен трудов договор за К. по чл.67, ал.1, т.1 от КТ за периода от 29.12.2016 г. до 05.05.2017 г.

На 13.07.2017г. майката на И. К. - С. К. подаде в Д"ИТ" [населено място] сигнал за смъртта на сина й и поискала да бъде извършена проверка на фирма [фирма].

Във връзка със станалата злополука на 18.07.2017 г. по работни места и на 27.07.2017 г. и на 18.08.2017 г. по документи е извършена проверка за спазване на трудовото законодателство във [фирма] от служители на ДИТ [населено място]. За извършената проверка е съставен протокол, копие от който е връчено на управителя на дружеството на 18.08.2017 г.

По силата на договор от 21.01.2015г. между Ж. „Идеален дом“ [населено място] - възложител и [фирма] - изпълнител, изпълнителят е приел да изпълни строително-монтажни работи на обект - жилищна сграда и подземни гаражи в [населено място], по описан адрес. Строителната площадка е открита на 04.01.2016г. Дружеството [фирма] се представлява от управителя П. А..

В хода на проверката е представен договор от 11.05.2017 г. между [фирма] - възложител и [фирма] - изпълнител, по силата на който изпълнителят е приел да

изпълни строително-монтажни работи /СМР/- изработка външна топлоизолация и полагане на външна мазилка на споменатия обект. Уговорен е и срок за изпълнение.

В административната преписка са приложени обяснения от С. С. Кавзък, Б. А. М., П. Д. А., П. Ш. и от И. В.. Кавзък и М. са били работници на процесния строеж. Около обяд С. Кавзък видял пред обекта младежи, които обядвали и пиели бира. Около 13,30ч. чул викове и разбрал за инцидента. Б. М. видял младежи, които вдигали скеле от източната страна на строежа. По-късно чул, че някой вика и разбрал за инцидента. П. А. - управител на [фирма], на 11.05.2017г. се срещнал пред строителния обект с И. В. и П. - представен за технически ръководител във [фирма]. След това А. и В. се отправили към офиса на В., за да подпишат договорът за строително-монтажни работи. Тъй като имал друга работа А. се върнал на обекта около 14,45 ч.-15,00 ч. Там чул тътен от падащ метален предмет и след секунди видял представеното му като бригадир - лице - П.. Разбрал, че заедно с металната талпа е паднал и човек. А. съобщил за инцидента на тел.112. Пристигнала линейка, с която пострадалият е закаран в лечебно заведение. От бригадира разбрал, че човекът е паднал от трети или четвърти етаж.

П. Ш. в писмените си обяснения от 02.08.2017 г. твърди, че на 11.05.2017 г. рано сутринта посрещнал четири човека, които му изпратил негов познат от [населено място]. Мъжете трябвало да огледат строителния обект в[жк]и евентуално да започнат работа. По тази причина Ш. оставил хората на обекта и отишъл да им търси хотел или квартира. След това се върнал на обекта, за да ги изпрати в хотел. Видял ги на обекта да разглеждат нещо по скелето и ги попитал какво правят, а те му отговорили, че оглеждат, за да преценят какво ще им трябва ако започнат работа. Ш. бил с гръб, когато чул шум и се обърнал. Видял как едно момче паднало. Настанала суматоха.

П. Ш. е управител на [фирма], със седалище и адрес на управление в [населено място].

И. В. дал писмени обяснения на 26.07.2017 г. Посочил е, че на 11.05.2017 г. около 11,00ч. подписал договор с [фирма] за изпълнение на СМР. В тази връзка се обърнал към възможен подизпълнител - П. Ш., представител на [фирма] и в телефонен разговор му предложил да представи оферта за монтаж на фасадно скеле. По-късно през деня получил оферта и се договорил с Ш. за среща около 17,00ч. Но около 15,00ч. - 16,00ч. получил телефонно обаждане от А., който го информирал за инцидент на обекта. Отишъл на място и установил, че не познава пострадалия и няма трудови правоотношения със същия. Посочил е, че на 11.05.2017 г. не е изпращал на обекта работници или служители на [фирма] и не е разпореждал работа на трети лица подизпълнители. Посочената в обяснението оферта не е представена.

Към 11.05.2017 г. свидетелят Д. К. е бил в трудовоправни отношения с Районен съд-Асеновград, Н. К. е бил в трудовоправни отношения с Т..

От показания на разпитани свидетели Д. К., К. В. и Н. К. се установява, че на 11.05.2017 г. тримата и И. К. сутринта пристигнали от А. в [населено място] по покана за работа на строителен обект. Н. и И. работили по строителни обекти и преди това. Към 11.05.2017г. двамата нямали работа, а Д. и К. били отпуска. Договорката била за полагане на изолация на външните стени на сградата като преди това си сглобят и необходимото им скеле. До обекта ги завел П., който преди това се свързал с Н. К. по телефона чрез трето лице. Писмени договори както трудови, така и граждански за дейността, която следвало да извършат свидетелите и пострадалият не са подписвали. Постигнали договорка с П. - ако искат да работят, ще им заплати. Спазарили се за

дневно възнаграждение /надница/ за Д. - 50,00 лв., за К. - 120 лв., но без определено работно време, без заплащане на осигуровки. В. се договорил с Н. да подава материали и инструменти. И. и Н. били отгоре на скелето. Никой не е споменавал, че ще работят за фирма, не знаели за кого работят. Четиримата носили свои инструменти, а материали за скелето имало на обекта. Не е бил уговорен и срок за изпълнение на работата. Четиримата започнали да работят веднага защото искали да свършат по-бързо. След злополуката П. Ш. се срещнал с Н. и му платил за всички по 50 - 60 лв., но свидетелите дали парите на майката на И..

Съдът кредитира като писмени доказателства както писмените обяснения, така и свидетелските показания, събрани в предходните производства пред АССГ. Показанията са последователни и безпротиворечиви, с изключение на несъществени за казуса моменти. Обясненията са на лица, които в различен момент са възприели относими към предмета на доказване обстоятелства. Обясненията и показанията не противоречат на останалите доказателства.

Въпреки положените усилия свидетелят П. Ш., поискан за пореден разпит от ответната страна и представителя на з. страни не е и не може да бъде призован за разпит като свидетел по делото. Във връзка с искането на представителя на ответника, за провеждане на нова очна ставка в това производство, съдът не е лишил страната от тази възможност, но обективно при справка НБДН и търговски регистър, на сочените адреси такова лице не е установено. С оглед това, съдът кредитира протокол от проведена очна ставка на 13.03.2019 г., проведена от следовател при С. - СГП между П. Ш. и И. В. по досъдебно производство №260/2017 г. по описа на същия отдел. Видно от съставения протокол за проведената очна ставка В. твърди, че Ш. е нает от него като фирма да полага нае на топлоизолация на процесната сграда, без подписан договор, само по устна договорка. Ш. е заявил, че работата само е обсъждана в разговори. И двамата са заявили, че Ш. е представен на П. А. като лицето, което ще ръководи работата за изпълнението на СМР по топлоизолацията. В. е заявил, че е предлагал по телефон на Ш. да бъде негов подизпълнител на обекта и се е стигнало до такова съгласие, включително за цените за възнаграждението за изпълнените работи. Според показанията на Ш. предложение действително е получено, но той е отговорил, че договор може да се подпише след оглед на обекта и евентуално договаряне и в тази връзка е била срещата пред обекта с П. А.. Както В., така и Ш. не знае кой е допуснал работниците до обекта, кой им е предоставил скелето, кога са започнали работа, предоставени ли са им предпазни средства - колани, каски, въжета, когато са започнали работата по скелето. С. лица са заявили, че са в добри отношения помежду си и че всеки от тях казва истината.

В предходни съдебни заседания, установено от приложените материал по де управителят на дружеството жалбоподател е дал пояснения по случая, които съвпадат с предходни обяснения пред други служби. Договорено е изпълнение на СМР на строителния обект с Пл. Ш., договорена цена на СМР. Организацията по предоставяне на работна сила било ангажимент на Ш..С постановление от 18.08.2017 г., издадено от контролен орган на Дирекция „Инспекция по труда“ – С. на основание чл. 405а, ал. 1 от КТ е обявено съществуването на трудово правоотношение между [фирма], [населено място], като работодател и И. Й. К. като работник на длъжност „монтаж на метално скеле“ в строителен обект в С.. В постановлението е посочено, че при извършената проверка повече от два месеца след деня на злополуката контролният орган е установил, че на 11.05.2017г. между [фирма] в качеството на възложител и

[фирма] в качеството на изпълнител е бил сключен договор за изпълнение на строително - монтажни работи /изработка външна топлоизолация и външна мазилка на обект в [населено място], район „К. поляна“, [улица].

Видно от писмо рег. № 6762/31.05.2018 г. на Софийска градска прокуратура, в отдел „Следствен“ на СГП се води разследване по ДП № 260/2017 г., пр. пр. № 15258/2017 г., срещу неизвестен извършител, за това, че на 11.05.2017 г. около 16.00 ч. – 16.30 ч., в [населено място], кв. К. поляна, [улица], на строителен обект, причинил смъртта на И. К. поради незнание или немърливо изпълнение на занятие или друга правно регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност. С писмо от 02.08.2019г. прокурор при СГП уведомява съда, че по досъдебното производство не е привлечено обвиняемо лице.

Жалбата е допустима. Подадена е в законоустановения срок и от адресат на акта.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Нормата на чл. 1, ал. 2 от КТ, определя отношенията при предоставянето на работна сила да се уреждат само като трудови правоотношения. Съгласно чл. 405а, ал. 1 и ал. 2 от КТ, контролните органи на Инспекцията по труда имат право да обявяват с постановление съществуването на трудово правоотношение, когато установят, че работната сила се предоставя в нарушение на чл. 1 и чл. 2 от същия кодекс. Такова постановление се издава и при смърт на работника или служителя, настъпила до установяване на нарушението на чл. 1, ал. 2 от КТ, като съгласно чл. 405а, ал. 5 от КТ, в такива случаи на работодателя не се дава предписание да предложи на работника или служителя сключване на трудов договор. Безспорно е, че вследствие на злополуката настъпила на 11.08.2017 г., И. Й. К. е починал, поради което е налице посоченото в цитираните по-горе норми условие за установяване и евентуално обявяване наличието на трудово правоотношение, без даване на задължителни предписания към работодателя. Следва да се посочи и законовото определение по § 1, 1 от ПЗР КТ – „Работодател“ е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономически обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и други подобни), което самостоятелно наема работници или служители по трудово правоотношение, включително за извършване на надомна работа и работа от разстояние и за изпращане за изпълнение на работа в предприятие ползвател.

Оспореното постановление е издадено от материално и териториално компетентен контролен орган на Дирекция „Инспекция по труда“ – [населено място] / главен инспектор в Дирекция „Инспекция по труда“ – [населено място]/, в рамките на нормативно регламентираните му правомощия по чл. 21 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ във вр. с чл. 399 и чл. 405а от Кодекса на труда. Актът е постановен в предвидената от закона писмена форма, като съдържа всички изискуеми реквизити по чл. 59, ал. 2 от АПК и чл. 405а от КТ. Посочено е както правното основание за упражненото административно правомощие, така и релевантните факти и обстоятелства за обосноваване на възприетото от органа наличие на материалноправната предпоставка за обявяването на съществуването на трудово правоотношение.

Оспореното постановление е постановено в нарушение и при неправилно приложение на материалния закон. Съгласно чл.405а, ал.1 и ал.2 от КТ когато се установи, че работна сила се предоставя в нарушение на чл. 1, ал. 2, съществуването

на трудовото правоотношение се обявява с постановление, издадено от контролните органи на инспекцията по труда. В тези случаи съществуването на трудовото правоотношение може да се установява с всички доказателствени средства. В постановлението се определя началната дата на възникването на трудовото правоотношение. Постановление по ал. 1 се издава и при смърт на работника или служителя, настъпила до установяване на нарушението на чл. 1, ал. 2. Отношенията при предоставянето на работна сила се уреждат само като трудови правоотношения /чл.1, ал.2 от КТ/. За да се установи съществуването на трудовото правоотношение е необходимо да се докаже наличието на всички елементи на трудово правоотношение – наличие на работно място и работно време, както и дължимо трудово възнаграждение за престоирания труд.

Предвид събраните гласни доказателства съдът приема, че между [фирма] и П. Ш. са проведени разговори, предхождащи сключване на писмен договор за изпълнението на СМР по топлоизолацията на строителния обект. Писмен договор не е сключен, а за устен се събраха взаимно изключващи се доказателства. Управителят на [фирма] твърди, че устна договореност е постигната, а Ш. отрича. Д. К., К. В., Н. К. и И. К. пристигнали в [населено място] по покана на Ш.. Свидетелите са категорични, че отношенията им по повод работата са били *само със Ш.* Макар да не знаят за кого са работили твърдят, че не са чували за фирма. За положения труд на 11.05.2017г. получили възнаграждението си от Ш.. Изложеното сочи, че Д. К., К. В., Н. К. и И. К. не са имали трудовоуправни отношения с [фирма], а с П. Ш. са имали уговорка за определен обем строителна дейност, както и договорено възнаграждение, което както се установи за злополучния ден е платено от Ш.. Тъй като Ш. отрича сключване на договор с [фирма] не може да се приеме, че е завел работниците на обекта и е платил за извършената работа като упълномощен представител на [фирма]. Не се твърди, т.е. не се доказва от административен орган [фирма] да е привел на Ш. аванс по изпълнение на договорката за СМР, от което следва че Ш. е действал лично за себе си и за своя сметка. Отнесено към определението за „работодател“ и основното изискване е последния да е лице, което самостоятелно наема работници по трудово правоотношение. Безспорно е, че работниците от А. са наети от Ш..

Следва да се отбележи, че не всяко полагане на труд представлява престоиране на работна сила и основание за квалифициране на възникващите във връзка с това отношения като трудови правоотношения по смисъла на чл. 1, ал. 2 от КТ. Когато страните са договорили извършване на конкретно определена работа или постигане на определен резултат, за които изпълнителят да получи възнаграждение, се касае за облигационни правоотношения, а не за трудови такива. Основен елемент на трудовото правоотношение и предмет на трудовият договор така, както е регламентиран в КТ, е предоставяне от едно физическо лице на работната сила за изпълнение на даден вид работа. Други елементи на трудовото правоотношение е определен работен режим, трудово възнаграждение, работно време, работно място, спазване на трудова дисциплина, условия на труд, почивки и т. н. Предмет на гражданския договор за изработка, и др, съгласно разпоредбите на Закона за задълженията и договорите, е постигане на определен резултат, за което да бъде заплатено предварително договорено възнаграждение. Несъмнено този резултат също свързан с полагането на труд, но при липса на йерархична зависимост между възложителя и изпълнителя, и относителна самостоятелност в преценката на последния относно начина, по който да бъде постигнат този резултат и необходимите за това действия. Преценката дали се

касае за „трудова“ или граждански договор се извършва конкретно за всеки отделен случай, като се изхожда от съдържанието на договора и действителната воля на страните.

Предметът на възложената за изпълнение дейност е постигане на определен резултат – извършване на определен обем работа по договор между [фирма] и жалбоподателя, уговореният начин за определяне размера на възнаграждението е като функция от този резултат, липсват уговорки относно други права, задължения и отговорности на страните. От свидетелските показания, които се кредитират от съда е установено, че между починалия и другите работници от А. от една страна и жалбоподателя не е имало уговорки, по причина, че страните са непознати едни за други, а работниците са доведени в С. от П. Ш., чрез трето лице. Уговорката е била за обем работа и сума, която се плаща на всеки от работниците. С оглед на всичко изложено не е налице основание за квалифицирането на правоотношението като трудово такова.

Със събраните доказателства се установи, че И. К. е извършвал работа, като полагане на труд на определено работно място /скеле на строителен обект/, но не се установи това да е ставало ежедневно, с установени почивки и почивни дни, при уговорено трудово възнаграждение и с материали и инструменти на търговското дружество [фирма], спазвайки технологична и трудова дисциплина. Не е бил уговорен и срок за извършване на работата между починалия и жалбоподателя. Следователно не е възникнало правоотношение по наемане от В. Е. на работната сила на работника, който да е бил длъжен да бъде на разположение на работодателя, да изпълнява определена работа и да му се подчинява в процеса на нейното изпълнение. Не всяко полагане на труд представлява престиране на работна сила и е основание за квалифициране на възникващите въз основа на това отношения като трудови по смисъла на чл. 1, ал. 2 КТ.

Административният орган не е изпълнил задължението си по чл. 35 АПК да издаде акта след като обсъди всички факти и обстоятелства от значение за случая. Поради особеностите на сключения граждански договор (двустранен и възмезден), той е близък по своите характеристики с трудовия договор и административният орган е следвало да прецени правната същност на възникналото правоотношение дали е във връзка с осъществяване на трудова функция и предоставяне на работна сила при определен работен режим, работно време, работно място, длъжност и уговорено месечно възнаграждение или е такова за извършване на определена работа и/или постигане на определен резултат срещу заплащане на договорено възнаграждение. От съществено значение за преценката дали дейността се изпълнява по трудово правоотношение или по граждански договор, е обстоятелството дали възложената работа е определена по обем и като краен резултат, налице ли е самостоятелност при изпълнението, както и дали изпълнителят, в случая починалото лице, действа под ръководството и контрола на възложителя. Безспорно е, че възложител на дейност по организацията на ангажимента за извършване на договорен обем СМР не е дружеството жалбоподател, а трето лице – П. Ш..

Предвид изложеното оспореното постановление като незаконосъобразно следва да се отмени.

Разноски се претендират от ответник и заинтересовани страни, като такива не се дължат предвид разпоредбата на чл. 143, ал. 1 от АПК, а жалбоподател изрично заяви, че не поддържа такова искане.

Така мотивиран и на основание чл.172 от АПК, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Постановление за обявяване съществуването на трудово правоотношение между [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място] и И. Й. К., с ЕГН [ЕГН], издадено на 18.08.2017 г. от главен инспектор в Дирекция „Инспекция по труда“ [населено място].

Решението може да се обжалва пред ВАС в 14-дневен срок от съобщението.

Съдия: